

KS. STANISŁAW TYLUS SAC*

XVIII-WIECZNE DUCHOWIEŃSTWO NA KARTACH METRYK PARAFII KOWEL¹

Kowel położony nad rzeką Turią i wchodzący w skład włości książąt Sanguszków otrzymał prawa miejskie w 1518 r. od króla Zygmunta I Starego. Miasto nabyła następnie królowa Bona i było ono odtąd królewsczyzną. W 1564 r. Kowel otrzymał książę Andrzej Kurbski (†1583), który zbiegł na Litwę z Państwa Moskiewskiego. Po jego śmierci dobra kowelskie zostały w 1590 r. odebrane wdowie po nim, Aleksandrze z Siemaszków. Starostwo kowelskie w 1773 r. zostało nadane królowi Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu w dziedzictwo, a ten przekazał je Rzewuskim, zachowując jednocześnie prawo dożywocia książętom Jabłonowskim. Rzewuscy stracili starostwo w 1831 r.

Pierwszy drewniany kościół parafialny pw. św. Anny został ufundowany w 1551 r. Po jego zniszczeniu powstał nowy kościół, również drewniany, wzniesiony w 1710 r. przez Stefana Leszczyńskiego, woj. kaliskiego. Konsekracja kościoła kowelskiego odbyła się w trzecią niedzielę po Zielonych Świątkach

* Już po złożeniu tego artykułu do druku otrzymałem dzięki uprzejmości Anatola F. Sulika tekst wizytacji parafii Kowel z 1799 r. Oryginał (jedynie zachowane do dziś 6 kart) znajduje się w moim artykule w „Rocznikach Teologicznych” KUL.

¹ Niniejszy artykuł został oparty w wielkim stopniu na aktach metrykalnych parafii Kowel obejmujących lata 1701-1797, z tym że brak w nich akt metrykalnych z lat 1721-1746. Przejrzane księgi metrykalne znajdujące się chwilowo w Ośrodku Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych zawierają **metryki chrztów** (30 II 1751-16 VII 1760 – s. 11-142; 23 V 1769-5 III 1772 – s. 175-190; 2 VIII 1784-31 XII 1797 – s. 271-387); **metryki ślubów** (23 X 1701-7 II 1720 – s. 1-14; 11 XI 1753-16 VII 1780 – s. 47-94); oraz **metryki zmarłych** (1 VI 1747-21 V 1754 – s. 32-47; 1 IX 1767-7 XI 1773 – s. 80-95; 4 IX 1778-14 XI 1781 – s. 114-125; 3 VI 1782-23 II 1786 – s. 128-143; 26 X 1787-14 VIII 1788 – s. 150-154; 17 IV 1790-22 V 1794 – s. 160-191; 17 IX 1795-29 XII 1797 – s. 194-205). Do opracowania wykorzystano z literatury: *Elenchus ecclesiarum et cleri saecularis et regularis dioecesis Luceoriensis pro anno Domini 1938*, Luceoriae 1938, s. 66; Henryk Kotarski, *Kurbski (Kurpski, Krupski) Andrzej*, PSB, t. 16, Wrocław 1971, s. 221-223; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. Filip Sulimierski, Bronisław Chlebowski, Władysław Walewski, t. 4, Warszawa 1883, s. 516-517; Stanisław Tylus, *Inwentarz najstarszych ksiąg metrykalnych diecezji łuckiej 1596-1826 (1839) przechowywanych w Łucku do II wojny światowej*, ABMK, 72 (1999) s. 128-129; tenże, *Spis miejscowości diecezji łuckiej według kościelnego podziału administracyjnego z 1938 r.*, tamże, s. 163-250.

10 VI 1725 r. Kościół konsekrował biskup łucki i brzeski Stefan Bogusław Rupniewski. Kościół trzynawowy z kruchtą, dzwonnica stojąca obok niego na cmentarzu kościelnym, spalił się w 1854 r. Główny ołtarz był dedykowany św. Annie, boczny z baptysterium od strony północnej NMP, a od strony południowej Świętej Trójcy². Istniał również ołtarz Ukrzyżowania i skarbiec nazywany w księgach zmarłych *prosucha*. Obok kościoła istniał szpital (*xendochium*).

Budową XVIII-wiecznego kościoła kierował lwowianin Stanisław Makowski (†27 IX 1713³). Ołtarz główny i inne ozdoby do kościoła wykonał snycerz Krzysztof Kienig (pogrzebany 14 I 1719⁴). Jednym z benefaktorów kościoła kowelskiego był Kazimierz Józef Duszewski, cześnik rzeczycki (†28 XI 1713, pogrzebany 14 XII tr.) wraz z małżonką Aleksandrą z Rzeczyckich⁵.

Spśród XVIII-wiecznej służby kościelnej metryki wymieniają trzech organistów (Antoniego Grzybowskiego⁶, Stanisława Siwakowskiego⁷ i Józefa Soczyńskiego⁸) i jednego zakrystianina Franciszka Dąbrowskiego⁹.

Do parafii kowelskiej w XVIII w. należały następujące miejscowości: Belin, Biełaszów, Brudki (przynależne do Wyżwy), Buda Nujeńska, Choteszów, Czerkasy, Demęszczyna, Dołhonosy, Dorhotyszcze, Hodowicze, Horodelec, Horodyszcze, Hrydki, Kalinówka, Klusk, Kołodeżno, Koszary, Kowel (miasto, przedmieście Wólka Kowelska, zamek, jurydyka, probostwo), Krasna Wola (Krasnawola), Kruhel, Lubitów, Lubliniec, Milanowicze miasto, Moszczona, Myśliń, Niesuchoize miasto, Nujno, Obłapy, Opalin, Piórkowicze, Poryduby, Rokitnica, Rudnia Wyżwowska (Ruda Wyżwowska), Rudniki, Rużyn (Różyn), Rydki, Sełwin(?), Serechowicze, Sikun, Skulin, Smidyn, Szajno, Tahaczyn, Turowicze, Uchowieck (Uchowiecko), Werbka, Wołoszki, Worona, Wólka Lubitowska (Lubitowska Wólka), Wólka Proboszczowska, Wyżwa – miasto.

Autor w niniejszym artykule na podstawie dostępnego mu materiału metrycznego pogrupował występujące duchowieństwo na kilka grup:

² Na podstawie wyżej wymienionych materiałów metrykalnych.

³ „Architectus modernae ecclesiae Kovelensis”.

⁴ „Sculptoriae artis magister [...] qui altare maius et alia ornamenta esiae nostrae fecit”, pogrzebany „ante fores maiores ecclesiae in caemeterio”, pozostawiając żonę Eufrozynę (b. 24 X 1718) i córkę Urszulę Teresę.

⁵ Pogrzebany „ad altum altare Crucifixi Domini in eclea nostra Kovelens. [...] ex pio legato suo obtulit casulam albi coloris propria manu consortis suae Dnae Alexandrae Rzeczyckich Duszewska elaboratam una cum cistula ad conservandam casulam cum alba e aliis requisitis ad altare. Successor ut memor sit animae benefactoris precor”.

⁶ Wymieniany w latach 1717 (jako świadek ślubu) – 1750 (jego ślub z 24 V), 1751 (jako *patrinus*) i w 1754 (†w Kowlu, w wieku lat ok. 70, pogrzebany 26 III), s. 12, 47, 112.

⁷ Wymieniany jako świadek w metrykach w latach 1755 (chrzest jego syna Józefa) – 1760 (s. 57-59, 124).

⁸ Wzmiankowany w 1766 (jako *patrinus*) i w 1790 r. (†21 IV 1790 w Kowlu w wieku ok. 50 lat, pogrzebany 23 IV, pozostawiając żonę, dwie zamężne córki i syna (s. 160).

⁹ Wymieniany jako świadek w metrykach ślubu w latach 1760-1764 (s. 58, 59, 65).

1. Duchowieństwo diecezjalne Kowla – w tej grupie umieścił księży pracujących w parafii kowelskiej, czyli proboszczów, komendarzy, wikariuszy, rezydentów – tu również są kapłani zakonni pracujący w parafii jako komendarze czy wikariusze;
2. Duchowieństwo diecezjalne z innych parafii, występujące w księgach metrykalnych Kowla;
3. Duchowieństwo zakonne¹⁰ – w tej grupie są głównie jezuici z Kowla, dominikanie z Kamienia Koszyrskiego, bernardyni z Janówki;
4. Duchowieństwo unickie: diecezjalne i zakonne z okolicznych parafii – na podstawie tych danych można wymienić wśród parafii unickich: Beresk, Choteczów, Chorostów, Drozdnie, Horodyszcze, Kaczyn, Koszary Nowe, Kowel, Lubitów, Ławrów, Milanowicze, Mokrzec, Moszczona, Myśzów, Nujno, Oblapy, Olesko, Paryduby, Podhajczyki, Podzamcze, Radowicze, Rokitnica, Rużyn, Skulin, Smidyn, Sokul, Szack, Szajno, Uchowieck, Werbka, Włodzimierz, Wołoszki, Wyżwa Stara, Zamszany oraz bliżej niezidentyfikowanych: Kozirensi, Ossovensi, Stonensi.

Wszyscy wyżej wymienieni kapłani figurują na kartach metryk parafii Kowel, z racji pełnienia posług sakramentalnych (chrzest, śluby) czy też pochówków.

***

I. DUCHOWIEŃSTWO DIECEZJALNE KOWLA¹¹

Czyżewski Michał Kazimierz de Czyżawice, proboszcz

Objął parafię 12 IV 1683 – 1720(?)¹²

Właziński Karol Jan, komendarz-wikariusz

16 VII 1684-11 XI 1693

Trześniowski Krzysztof Józef, wikariusz

c. 23 X 1701 – 5 VIII 1703

¹⁰ W księgach zmarłych figuruje jedna metryka siostry zakonnej – Mycielskiej Genowefy, dominikanki. Była to siostra rodzona księżnej Józefy Jabłonowskiej, starośc. kowelskiej, zm. 2 V 1784 w Kowlu, pogrzebanej w kościele kowelskim, „ante altare Beatissimae Virginis Mariae” 3 V tr. (s. 136).

¹¹ Daty oznaczają czas funkcjonowania księdza w parafii Kowel, występujący w badanych metrykach; drukiem pogrubionym oznaczono tu proboszczów. Zastosowano tu następujące skróty odnoszące się do kategorii ksiąg metrykalnych: b. – *liber baptisatorum* (księga chrztów), c. – *liber copulatorum* (księga zaślubionych), m. – *liber mortuorum* (księga zmarłych) oraz cer. ceremonia dopełnienia chrztu (materiały z *liber baptisatorum*).

¹² „Introd. feria II post Dominica Palmarum”, ks. 1, fol. 22; Brak metryk od połowy 1720 do 1724 r.

Rogowski Ignacy Jan, wikariusz, komendarz

c. lipiec 1705 – 24 XI 1712

Karpetowski Stanisław, komendarz

c. 12 II 1708

Kęsicki Piotr Józef, proboszcz

1725- ; dziekan kolegiaty ołyckiej, kanonik łucki b. 18 II 1727

Tyszka Walenty Franciszek, komendarz

b. 31 III 1725

Rymkiewicz Jan Kazimierz, komendarz

b. 13 I 1727-1733

Medynax Piotr, wikariusz

b. 1 X 1729

Sieńkiewicz Kazimierz Jan Benedykt, komendarz

b. 12 IV 1733-1743

Rokicki Antoni Jan, proboszcz

b. 17 I 1742-†1758¹³, prepozyt kowelski i oleksiniecki, kan. łucki i sandomierski

Dębieński Nawigiusz, augustianin, rezydent przy kościele kowelskim

m. 26 VI-12 VIII 1747 (s. 32)

Kwiatkiewicz Franciszek, komendarz, wikariusz kowelski, promotor Różańca św. w Hołobach (1755)¹⁴

m. 2 I 1751-c. 6 VII 1755 (s. 40, 51)

b. 29 X 1755-c. 18 II 1759 (s. 127, 56) promotor

Rokicki Ignacy Andrzej, wikariusz, komendarz

25 VIII 1753 (m. 29 VIII 1753 – c. 11 XI 1753 „provisus ecclesiae Kovelensis”)

c. 11 XI 1758 komendarz officiosus vacante

Rokicki Ignacy Andrzej, proboszcz

b. 18 II 1759¹⁵-†1780¹⁶, kan. łucki

¹³ Lat 55, „sepultus in famulo ante imaginem Crucifixi Domini” 28 VIII 1758 w kościele kowelskim (Kowel-koperta).

¹⁴ †25 I 1781 w Hulewiczowie, w wieku lat 60 jako proboszcz Hulewiczowa (1761-1781).

¹⁵ Świadek na ślubie, s. (c.) 57.

¹⁶ Lat ok. 53, pogrzebany 6 IV 1780 w kościele kowelskim „ad majus altare” przez ks. Jana Jabłonowskiego, kanonika warszawskiego (tutaj ma imię Janusz), m. 118-119.

Znojewski Augustyn, bazylianin, komendarz
b. 14 IV 1759-23 I 1760 (s. 137, 140)

Porczyński Seweryn, wikariusz
b. 5 VIII 1759-c. 23 XI 1760 (s. 139, 59)

Łastowiecki Andrzej [Antoni], komendarz kowelski¹⁷
b. 22 VI 1760-c. 14 VII 1765 (s. 142, 67)

Baraniecki Andrzej, komendarz, wikariusz, altaryzista Świętej Trójcy¹⁸
c. 21 I 1762-m. 31 VIII 1781 (s. 60, 124)

Żarnowiecki Stanisław, wikariusz
c. 28 X 1764 (s. 65)

Zaleski Stanisław, wikariusz
m. 1 IX 1767-8 IX 1782 (s. 80, 129)

Krzywdziński Wawrzyniec, wikariusz
m. 18 X 1767-8 XI 1781 (s. 80, 125)

Jabłonowski Jan książę, proboszcz; kanonik katedralny łucki, warszawski¹⁹;
prepozyt kowelski i oleksiniecki 1780²⁰-†1814²¹
c. 16 VII 1780-1808

Podobiński Stanisław, wikariusz w Porycku, następnie kapelan przy kościele
kowelskim, komendarz
c. 16 VII 1780 (s. 94) – wikariusz w Porycku
m. przed 3 VI 1782-26 IX 1793 (s. 128, 183)
cer. 28 VIII 1786 (s. 286) – profesor seminarium łuckiego

Staniszewski Fabian Sebastian, wikariusz²²
m. 16 XI 1782-3 IX 1784 (s. 130, 137)

Wołoszczański Michał, wikariusz
m. 24 XII 1784-b. 20 X 1786 (s. 138, 288)

¹⁷ †20 VIII 1803 w Maciejowie na stanowisku prepozyta maciejowskiego (1766-1803) z tytułem kanonika hon. chełmskiego, w wieku lat 72.

¹⁸ Te trzy tytuły są wymieszane; †4 III 1800 w Hołobach na stanowisku promotora Różańca św. w wieku lat 68.

¹⁹ „Varsav. insignis collegiatae” – b. 10 VII 1785.

²⁰ Po raz pierwszy w aktach z tytułem proboszcza kowelskiego występuje 29 I 1781 (s. (m.) 121).

²¹ Ur. 6 XII 1754, w latach 1790-1792 pełnił stanowisko komisarza cywilnego i wojskowego dla powiatu włodzimierskiego, †w Buceniu i tam pogrzebany 14 IX 1814 r.

²² Wymieniany w metrykach jako Staniszewski Fabian bądź Staniszewski Sebastian.

Poradowski Jakub, wikariusz
1786-†30 VI 1800²³

Szkliński Michał, rezydent, kanonik łucki (cer. 3 V 1793 – s. 341 – kanonik łucki i smoleński)²⁴
b. 3 X 1786-21 IX 1797 (s. 288, 203)

Teodul, kapucyn, kapelan
cer. 5 XII 1791-22 III 1792 (s. 326, 171)

Napiórkowski Antoni, wikariusz²⁵
b. 21 II-m. 2 IV 1793 (s. 178, 339)

Władysław, kapucyn, kapelan
b. 31 III 1794-22 IX 1795 (s. 351, 362)

Niezwałowski Andrzej, wikariusz
cer. 1 V 1794-m. 25 XI 1797 (s. 352, 204)

II. DUCHOWIEŃSTWO DIECEZJALNE Z INNYCH PARAFII WYSTĘPUJĄCE W KSIĘGACH METRYKALNYCH KOWLA

Głowacki Stefan, kanonik łucki, curatus wieczysty św. Jakuba w Łucku²⁶
c. 30 V 1763 (s. 63) – wydał indult

Godlewski Piotr, promotor Różańca św. w Maciejowie
b.aq. 23 VI 1787 (s. 298c.)

Jaklewski Jakub, komendarz stepański
„Casu venit ad civitatem Kovelensem ante festa Resurrectionis Christi Dni multis doloribus et calamitatibus oppressus”, zm. 8 IV 1706 r., pogrzebany w kruchcie

Kaszowski Konsatnty, dziekan łucki i administrator diecezji łuckiej i brzeskiej²⁷
c. 1716 (wydał indult) (s. 11)

²³ †w Kowlu w wieku lat 39, „cum summo omnium dolore, uti omnibus omnia factus”, pogrzebany 3 VII tr.

²⁴ W latach 1791-1793 komisarz cywilny i wojskowy woj. bełskiego; †27 IV 1810 w Opalinie jako proboszcz opaliński (1801-1810).

²⁵ †9 XII 1809 w Białozórcie, na stanowisku proboszcza w Białozórcie w wieku lat 43.

²⁶ †14 V 1771 w Łucku jako proboszcz św. Jakuba w wieku powyżej lat 50.

²⁷ †16 III 1726 w Łucku, jako prałat-dziekan i oficjał, w wieku lat 50.

Krzysztofowicz Jan, kanonik, wicedziekan łucki

c. 27 VII 1778 (s. 91)

Kurowski Mateusz, wikariusz katedralny łucki

m. 3 VI-17 VII 1782 (s. 128)

Łopuszański [Jan], promotor Różańca św. w Lubomlu²⁸

c. 17 VI 1710 (s. 5)²⁹

Łupiński Franciszek Józef Modoreś, prepozyt w Hołobach³⁰

b. 28 III 1759 (s. 137)

Małachowski Jan, angelista katedralny łucki

c. 26 VII-31 X 1759 (s. 57-58)

Milanowski Piotr, komendarz torczyński³¹

c. 22 VIII 1717 (s. 12)

Morelski Michał, wikariusz w Mielnicy³²

b. 13 IX 1786 (s. 286)

Moszyński Michał [Stanisław Kostka], kanonik łucki, prepozyt w Nieświczu³³

b.aq. 2 XII 1757 (s. 135)

Orański Adam, bp sufragan kamieniecki (bellineński), archidiakon łucki, prepozyt włodzimierski³⁴

c. 23 XII 1758 – wydał indult (s. 56)

Otwinowski Wojciech, altarzysta turzyski³⁵

b. 27 V 1785 (s. 277)

²⁸ †24 IV 1732 w Porycku na stanowisku komendacza poryckiego (1727-1732), w wieku lat ok. 60.

²⁹ Był to ślub jego brata rodzonego Michała Łopuszańskiego z Anną Ptaszkowską, pochodzącą z Obłap.

³⁰ Proboszcz w Hołobach w latach 1750-1760; 23 XI 1760 wymieniony jako promotor Różańca św. (Hołoby-koperta).

³¹ †19 III 1742 w Bereźnicy w wieku lat 80 na stanowisku proboszcza bereźnickiego (1719-1730).

³² †22 V 1788 w Łucku jako rezydent w wieku lat 33.

³³ †1 IV 1794 w wieku lat 84, pochowany 2 IV. Proboszczem nieświckim był w latach 1748-1794.

³⁴ †17 III 1766; zob. S. T y l u s, *W sprawie datacji śmierci niektórych biskupów kresowych*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 70 (1998) s. 359.

³⁵ (Otfinowski) †25 I 1819 w Łucku, prob. łysiński, w wieku lat ok. 80; zob. S. Tylus, *Duchowieństwo diecezjalne i obszar łacińskiej parafii katedralnej w Łucku w latach 1815-1819 na podstawie „Status animarum parochiae Luceoriensis”*, w: *Mistrz i Przyjaciel. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Marka Tomasza Zahajkiewicza*, red. Jerzy Pałucki, Lublin 1997, s. 188.

Piaskowski Józef Jan Nepomucen Junosza, kanonik krakowski, łucki³⁶
cer. 19 IX 1786 (s. 286-287)

Piotrowski Stanisław, kapelan rużyński

Kapelan Ludwika Wilgi, star. grabowieckiego, lat ok. 71, zm. w Rużynie, pochowany 20 IV 1781 w kościele kowelskim „ad majus altare” (s. 122)

Podhorodeński Jan Kanty, archidiakon i oficjał generalny łucki³⁷
m. 14 V 1788 (s. 152)³⁸

Rey Józef, kanonik krakowski i przemyski³⁹
cer. 15 X 1771 (s. 187): jako asystent

Samborski Ignacy

„Ex Luceoriensibus Scholis cum iuuenibus existens in vacationibus” chrzciz dziecko „circa Festum Exaltationis S. Crucis” 1711

Soszyński Antoni, prepozyt maciejowski⁴⁰
c. 23 X 1757 (s. 54)

Sterpiński Kazimierz, prepozyt w Maciejowie⁴¹
m. 21 II 1753 (s. 44)

Talibowski Antoni, diakon

b. 11 I 1756 jako patrinus (s. 128)

Wykowski Dominik, prepozyt sielecki⁴²
m. 23 III 1791 (s. 166)

Zdebiński Tomasz, prepozyt włodzimierski, kanonik inflancki⁴³
b.aq. 11 V 1787 (s. 292)

³⁶ †7/19 III 1803 w Międzyrzeczu Koreckim, pochowany w Olyce, prepozyt łucki, prepozyt kolegiaty klimontowskiej, dziekan kapituły ołyckiej, w wieku lat 60.

³⁷ †4 XII 1832 jako sufragan łucki; zob. Tyłus, *Duchowieństwo diecezjalne*, s. 188; t e n ż e, *W sprawie datacji śmierci*, s. 359.

³⁸ Pogrzebał Dymitra księcia Jabłonowskiego (†9 V 1788, lat 84) „ante altare Beatae Virginis Mariae”.

³⁹ †1777, zob. Hanna Dymnicka-Wołoszyńska, *Rey (Rej) Józef Tadeusz h. Oksza*, PSB, t. 31, s. 192-193.

⁴⁰ †10 X 1764 w Maciejowie jako prepozyt maciejowski.

⁴¹ †27 VIII 1794 w Maciejowie na stanowisku promotora Świętej Trójcy, w wieku lat ok. 75.

⁴² †1826, wikariusz łucki i komendarz sielecki 1788, proboszcz sielecki (1798-1799), dziekan włodzimierski (Sielec-koperta)

⁴³ †18 IX 1805 we Włodzimierzu jako prepozyt włodzimierski w wieku lat 80.

III. DUCHOWIEŃSTWO ZAKONNE**Bachciński Karol, dominikanin**

m. 21 XII 1787 (s. 151)

Baraniecki Ignacy, jezuita, z misji w Kowlu

b. 8 IV 1760 (s. 141)

Bieniewski Stanisław, reformat

b.aq. 30 VI 1786 (s. 326)

Bohatko Jan, jezuita, z misji w Kowlu

c. 23 V 1717 (s. 12)

Bykowski ..., dominikanin z klasztoru w Hrubieszowie

b.aq. 17 V 1794 (s. 364)

Cieniacki Piotr, dominikanin, kaznodzieja generalny, przeor klasztoru w Kamieniu Koszyrskim

cer. 14 V 1786 (s. 285)

Dobrzański Arteius, bernardyn, gwardian klasztoru w Janówce

b. 26 VI 1756 (s. 129)

Erdos Augustyn, dominikanin, promotor Różańca św. z konwentu w Kamieniu Koszyrskim

b. 1 III 1753-20 III 1754 (s. 117, 121)

Eryk, kapucyn

b. 26 XII 1791-8 I 1792 (s. 326-327)

Gdowski Tomasz, jezuita, wicesuperior misji w Kowlu

b. 29 I-10 II 1753 (s. 116-117)

Godowski Jakub, dominikanin

Kapelan w Koszarach 9 IX 1785 (zaopatrzył na śmierć chorego) (s. 144).

Lat ok. 60, zm. 7 VII 1792 „infirmatatem mensium decem”, pogrzebany 9 VII na cmentarzu parafialnym „ad septemtrionem” (s. 173-174)

Humiński Maciej, eksjezuita

Lat ok. 66, zmarł „cum devotissimis suspiriis et magna aedificatione adstantium agonizanti” 2 IV 1784 w Kowlu, pogrzebany został w kościele kowelskim 5 IV tr. przez ks. Jana Jabłonowskiego, kan. łuckiego, warszawskiego, prepozyta kowelskiego⁴⁴ (s. 135)

⁴⁴ S. Tytus, *Nieznane losy jezuitów na Wołyniu po kasacie 1773 r.*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 68 (1997) s. 466.

Jałowicki Antoni, trynitarz

b.aq. „dominica ante Nativitatem BVM” 1796 w mieście Sokul (s. 372b.)

Jan z Dukli, kapucyn

m. 23 VI 1788-b. 7 VI 1791 (s. 153, 323)

Jankiewicz Paulin, franciszkanin

b. 21 II 1757 (s. 132)

Jastrzębski Paweł, [dominikanin]⁴⁵

b.aq. 2 I 1791 (s. 374)

Kaniowski Maksymian, bernardyn z Janówki

b. 5 I-23 II 1797 (s. 288-291)

Kasjan, kapucyn

m. 5-10 V 1785 (s. 139-140)

Kiernier Samuel, dominikanin, przeor w Kamieniu Koszyrskim

c. 7 I 1714 (s. 9)

Kijankowski Stanisław, jezuita, superior misji w Kowlu⁴⁶

b. 9 X-23 XI 1755 (s. 127-128)

Kitowski Jakub, jezuita z misji w Kowlu

c. 3 XI 1714 (s. 10)

Kłodnicki Wojciech, jezuita, kaznodzieja misji w Kowlu

b. 14 II-4 IV 1757 (s. 132-133)

Kobyłański Wojciech, jezuita, kaznodzieja misji w Kowlu

b. 6 IX 1756 (s. 130)

Kozicki Jakub, jezuita, wicesuperior misji w Kowlu

m. 28 I 1751, b. 28 VI 1754 (s. 40, 122)

Łojcecki Feliks (Losecki), bernardyn

b. 10-14 IX 1758, b.aq. XI 1759 (s. 55, 136, 139)

Łukasziewicz Sebastian Maggusz, dominikanin

Lektor, z konwentu lwowskiego Bożego Ciała, „transeundo de conventu Pincensi ad conventum Zułkiewiensem post morbum ad hebdomadas 13 plus

⁴⁵ †8 VI 1820 w Jałowiczach w wieku lat 69, w zakonie 54.

⁴⁶ †14 II 1775 w Przewałach jako tamtejszy proboszcz.

minus protactum”, zm. 26 I 1781 w Kowlu, pogrzebany 29 I w kościele kowelskim „ad altare majus” (s. 121)

Manasterski Józef, jezuita, kaznodzieja misji w Kowlu

b.aq. 23 VII 1771 (s. 187)

Markowski Franciszek, bernardyn, kaznodzieja zwyczajny (ordinarius)

b. 23 III 1785 (s. 276)

Mirucki Franciszek, jezuita z misji w Kowlu

c. 7 XI 1717 (s. 13)

Niemczykiewicz Cyprian, dominikanin

b.aq. 13 VII 1763 (s. 175)

Niewiarowski Andrzej, jezuita, kaznodzieja z misji w Kowlu

c. 24 VI 1756 (s. 53)

Olszowski Cyryl, dominikanin

c. 15 VIII 1717 (s. 12)

Peregryn, bernardyn

cer. 31 III 1757 (s. 133)

Ryszard, kapucyn

b. 12-13 I 1794 (s. 347)

Rzeszowski ..., pijar (z Lubieszowa)

b.aq. 18 III 1787 (s. 299)

Szaniawski Marcin, jezuita z misji w Kowlu

b. 17 IV 1759 (s. 138)

Ubald, kapucyn

b. 28 XI 1784 (s. 272-273)

Wierzbicki Atanazy, bernardyn

b.aq. 23 II 1791-11 XII 1796 (s. 321, 372)

Winter Jan, jezuita, wicesuperior misji w Kowlu

b. 24 VII 1751 (s. 111)

Wojciech (Mathyath), bernardyn z Janówki

b.aq. 26 XI 1775-b. 13 XI 1785 (s. 293, 281-282)

Zajączkowski Bonawentura, dominikanin

b.aq. 14 VII 1789 (s. 311)

Zubowski Stefan, jezuita, superior misji w Kowlu
c. 22 X 1713 (s. 8)

Żołczyński Paweł, jezuita, z misji w Kowlu
c. 24 VII 1714 (s. 9)

IV. DUCHOWIEŃSTWO UNICKIE: DIECEZJALNE I ZAKONNE

Antonowicz Jakub, kapłan
b.aq. 3 VIII 1796-28 VIII 1797 (s. 370, 283)

Bachowski Jakub
b.aq. 3 IV 1791-3 V 1797 (s. 322, 382)
b. 21 II 1787 (s. 291) paroch w Smidynie!

Bachowski Jerzy, paroch w Smidynie⁴⁷
b.aq. 10 XII 1784-7 VIII 1786 (s. 273, 296)

Bałanda Józef, wikariusz w Lubitowie⁴⁸
m. 7 XII 1780-4 X 1781 (s. 120, 124)

Bałandowicz Piotr, paroch w Szacku
b.aq. początek września 1789 (s. 337)

Bilski ..., paroch w Podhajczycach
b.aq. 11 III 1792 (s. 346)

Binkowski Antoni, paroch we wsi Mokrzec
b.aq. 1 I 1786 (s. 299-300)

Bohusz Klemens, paroch w Kowlu
b. 2 VI 1791: patrinus-b.aq. 13 XII 1794 (s. 322-323, 358)

Bohusz Tytus⁴⁹
b. 19 III 1797: patrinus (s. 377)

Cieszkiewicz Prokop, paroch w Ławrowie
b.aq. 2 IV 1748 (s. 113)

Grzesiecki Grzegorz, paroch w Starej Wyzwie

⁴⁷ †17 XII 1800 w Smidynie w wieku lat 52 jako latynizatus, pochowany w Maciejowie.

⁴⁸ W kościele w Lubitowie był obraz Najświętszego Zbawiciela (s. 124).

⁴⁹ †16 III 1798 w Kowlu w wieku lat 65, pogrzebany 18 III tr.

b.aq. 9 III 1794 (s. 356b.)

Honczewski (Hunczewski) Aleksy (Aleksander), paroch w Koszarach (Nowych Koszarach)

b.aq. 13 IX 1784-b. 2 IX 1797 (s. 287b., 383b.)

Hwedorowski ..., paroch we Włodzimierzu

cer. 1 V 1793 patrinus (s. 340b.)

Jachimowicz Andrzej, paroch w Szajnie

b.aq. 23 I 1792-10 IX 1793 (s. 329b., 349b.)

Jankiewicz Stefan, paroch w Sokulu

b.aq. 24 VI 1789 (s. 336)

Jodko Aleksander, bazylianin

c. 6 XI 1763 opat dubieński i dermański (s. 63)

Kabasowski Daniel (Kabassowski), paroch w Rokitnicy, dziekan kisieliński

(b.aq. 26 I 1789 s. 307)

b.aq. 7 II 1787-m. 6 V 1793 (s. 293, 178)

Kizikowski Aleksander, [paroch] w Horodyszczach⁵⁰

b.aq. luty 1791-5 II 1797 (s. 338, 383)

Kopiński Bazyli, paroch w Lubitowie⁵¹

b.aq. 3 XII 1767-19 XII 1797 (s. 177, 386)

Kopiński Franciszek, paroch w Lubitowie

b.aq. 23 V-XI 1789 (s. 307, 312)

Kordynowicz Atanazy, wikariusz w Obłapach, paroch w Wołoszkach

b.aq. 31 X 1791-6 III 1792 (s. 328-330) wikariusz

b.aq. 26 IX 1795 (s. 368) paroch

Kosiński ..., paroch Stonen.

b.aq. 11 XI 1783 (s. 305)

Kotowicz Bazyli, paroch w Zamszanach

b. 22 X 1752 (s. 116)

⁵⁰ †13 I 1808 w Kowlu w wieku lat 72, „qui eidem ecclesiae bene exemplariterque spatio decem annorum inserviens”, jako komendarz kowelski, pogrzebany 16 I tr.

⁵¹ †17 XI 1809 w Maciejowie jako latynizatus na stanowisku promotora Różańca św., w wieku lat 70.

- Kulakowski ...**, paroch w Myszowie
b.aq. 22 III 1787 (s. 338)
- Kurzeliński Jakub**, paroch w Koszarach
b.aq. 28 I 1791 (s. 322)
- Kwiatkowski Antoni**, kapłan
b.aq. 20 X 1794 (s. 375)
- Leszyński Stefan (Jakub)**, paroch w Szajnie
b.aq. 26 IV 1785-styczeń 1790 (s. 291, 313)
b.aq. 29 V 1788 (s. 305) ma tu imię Jakub
- Leszyński Stanisław**, paroch w Wyźwie
b.aq. 7 X 1769-13 I 1794 (s. 188, 354)
- Litwinowicz Jan**, paroch w Obłapach⁵²
b.aq. 18 III 1792-15 II 1795 (s. 337, 360)
- Łobaczewski Teodor**, paroch [w Kowlu]
b.aq. 1792 (s. 335)
- Malewicz Bazyli**, kapłan
b.aq. 12 II 1786 (282-283)
- Malewicz [Jakub]**, paroch w Drozdniach⁵³
b.aq. 28 II 1783 (s. 296)
- Malewicz Jan**, paroch w Skulinie
b.aq. 3 II 1787-14 IV 1794 (s. 295, 353)
- Michalewicz Jan**, paroch w Kaczynie
b.aq. 6 II 1788 lub 1789 (s. 322)
- Michalewicz Piotr**, paroch w Choteczowie
*ib.aq. 1 II 1786-29 X 1791 (s. 286, 329)
- Michalewicz Protazy**, dawny paroch w Werbce
m. 23 III 1797 (s. 201)
- Michniewicz ...**, [paroch] w Chorostowie
b.aq. 15 III 1788 (s. 308)

⁵² †4 I 1825 w Bucyniu jako latynizatus na stanowisku proboszcza bucynskiego w wieku ok. 66 lat.

⁵³ †11 VIII 1809 w Drozdniach jako były paroch w Drozdniach, pogrzebany został w Hołobach.

Młocki Szymon, bp włodzimierski i brzeskicer. 9 X 1784 (s. 271-272)⁵⁴cer. 19 IX 1787 (s. 293)⁵⁵cer. 24 IV 1794 (s. 352)⁵⁶**Młodowski Antoni**, opat połocki, bp brzeskicer. 12 X 1755 (s. 127)⁵⁷: opatb. 26 XII 1771 (s. 189)⁵⁸c. 27 IV 1772 (s. 77)⁵⁹**Nienadkiewicz Grzegorz**, paroch w Uchowiecku

b.aq. 1 III 1787-1790 (s. 299, 318)

Pinkiewicz Hilarydion (Hilarodion), paroch w Kowlu

b. 6 XI 1793-27 I 1794 (s. 345, 349)

Politowicz Michał, paroch w Lubitowie

b.aq. 28 X 1750-1759 (s. 114, 141)

Połuktowicz ..., paroch w Olesku

b.aq. 18 XII 1793 (s. 354)

Rafalski Andrzej, paroch kościoła św. Krzyża w Kowlu, w Milanowiczach, Porydubach

b. 6 X 1756 (s. 131) Kowel

b.aq. 13 VIII 1787-m. 10 XII 1792 (s. 296, 176) – Milanowicze

b. 24 II 1795 (s. 364) Poryduby

Rafalski Antoni, paroch w Nujnie

b.aq. 1 I 1786-6 VIII 1794 (s. 284, 357)

Rafalski Bazyle, paroch w Moszczonie

b.aq. 5 VI 1787-11 III 1793 (s. 297, 345)

⁵⁴ Biskup asystował przy chrzcie syna Dionizego i Katarzyny Wiszniowskich sędziostwa grodzkiego czerniechowskiego.

⁵⁵ Biskup asystował przy chrzcie syna Józefa i Katarzyny Olszamowskich (ona z d. Punikowska).

⁵⁶ Biskup asystował przy chrzcie syna Walentego i Klary Kaczkowskich (ona z d. Wygonowska).

⁵⁷ Jako opat uzupełnił chrzest Joannie Urszuli, c. Feliksa i Heleny Wierzbickich, wojskim czerniechowskim.

⁵⁸ Biskup był ojcem chrzestnym przy chrzcie syna Tomasza i Franciszki Chajęckich podkomorstwa czerniechowskiego.

⁵⁹ Udzielał ślubu Feliksowi Wietrzyńskimu, cześnikowi nowogrodzkiemu i Joannie Wierzbickiej, wojszczance inflanckiej, c. Feliksa i Heleny.

- Rafalski Maksymian (Maksymilian)**, paroch w Porydubach
b.aq. 2 IV 1787-29 X 1791 (s. 293, 328)
- Rafalski Marek**, paroch w Milanowiczach
b.aq. 12 IX 1751 (s. 117)
- Rządkowski Stefan**, paroch w Wołoszkach
b.aq. 16 XI 1788-16 V 1790 (s. 311, 319)
- Sakiewicz Andrzej**, paroch Kozirinensi
b.aq. 16 III 1789-21 IX 1792 (s. 306, 334)
- Sakiewicz Jan**, paroch w Obłapach
b.aq. styczeń 1790 (s. 313-314)
- Salutryński ...**, paroch Ossoviensi
b.aq. 1 III 1796 (s. 296)
- Sawicki Jakub**, kapłan
b.aq. 17 VII 1792 (s. 340)
- Skuliński ... (Skulski)**, paroch w Rużynie
m. 21 XII 1792-18 IX 1795: Skulski (s. 177, 194)
- Ślabniewicz Bazyli**, paroch w Radowiczach
b.aq. 20 X 1786-5 IV 1792 (s. 304, 332)
- Straszkievicz Stefan**, paroch w Milanowiczach
b.aq. VI 1784-27 VII 1795 (s. 273, 374)
- Szaszkiewicz Bazyli**, paroch w Koszarach
m. 8 VI 1794 (s. 187)
- Szaszkiewicz Paweł**, paroch w Koszarach
b.aq. 12 V 1794-b.aq. 18 IX 1797 (s. 354, 384)
- Szenderowski ...**, paroch we wsi Podzamcze
b.aq. 15 III 1784 (s. 273)
- Toczański Cyryl**, paroch w Horodyszczach
b.aq. przed 7 XII 1794 (s. 357)
- Ussowicz Piotr**, paroch w Obłapach
b. 19 X 1769-18 IV 1788 (s. 177, 300)
- Uszakiewicz ...**
b.i cer. 25 III 1785 (s. 276)

Uzdyński Urban, paroch w Beresku
b.aq. 3 III 1791 (s. 349-350)

Wyżewski Bazyli

Lat. ok. 60, zmarł nagle, pogrzebany 22 IX 1821 w Kowlu (akt wpisany pod r. 1822, s. 169)

Zienkiewicz Tomasz, paroch w [Uchowiecku]
b. 10 I 1793 (s. 176)

DIE GEISTLICHKEIT DES 18. JAHRHUNDERTS AUF DEN BLÄTTERN DER MATRIKELBÜCHER DER PFARREI KOWEL

ZUSAMMENFASSUNG

Im vorliegenden Artikel hat der Autor auf Grund des ihm zugänglichen Matrikelmaterials die Geistlichkeit in einige Gruppen geteilt:

Diözesangeistlichkeit von Kowel – in diese Gruppe hat er die in der Pfarrei Kowel arbeitenden Priester eingereiht, also Pfarrer, Pfründner, Vikare, Residenten. Hier sind auch die in der Pfarrei als Pfründner und Vikare arbeitenden Ordenspriester vertreten;

Diözesangeistlichkeit aus anderen Pfarreien, die in Matrikelbüchern von Kowel registriert wurde;

Ordensgeistlichkeit – in dieser Gruppe befinden sich hauptsächlich Jesuiten aus Kowel, Dominikaner aus Kamień, Bernhardiner aus Janówka;

Unierte Diözesan- und Ordensgeistlichkeit aus den angrenzenden Pfarreien.

Alle diese Priester sind auf den Blättern der Matrikelbücher der Pfarrei Kowel aus dem Grunde verzeichnet, weil sie den geistlichen Dienst ausgeübt haben: Erteilung der Sakramente (Taufe, Vermählung), Bestattungen.

Übersetzt von Jolanta Janoszczuk